

Marian Paździor

Konkurs na prace naukowe, projektowe i popularnonaukowe w zakresie ochrony zabytków i muzealnictwa w 1979 r.

Ochrona Zabytków 33/1 (128), 82-83

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KONKURS NA PRACE NAUKOWE, PROJEKTOWE I POPULARNONAUKOWE W ZAKRESIE OCHRONY ZABYTKÓW I MUZEALNICTWA W 1979 R.

Dnia 28 września 1979 r. odbyło się w Ministerstwie Kultury i Sztuki wstępne nagród i wyróżnień laureatom dorocznego konkursu na prace naukowe, projektowo-badawcze i popularnonaukowe z zakresu ochrony zabytków i muzealnictwa. Na konkurs wpłynęło 81 prac. Po dokonaniu ich oceny i zapoznaniu się z opiniami ponad 30 recenzentów różnych specjalności jury konkursu postanowiło przyznać nagrody i wyróżnienia 41 pracom.

W dziale prac naukowych nagrodę I stopnia otrzymały ex aequo dwie prace: *Studium rewaloryzacyjno-rozwojowe wsi Bartne* (gm. Sękowa) oraz *Studium rewaloryzacyjno-rozwojowe wsi Gólkowice Dolne*. Prace wykonane zostały w Instytucie Kształtowania Środowiska, Oddział Kraków, w Katedrze Planowania i Urządzania Terenów Wiejskich Akademii Rolniczej w Krakowie pod kierunkiem doc. dra hab. Tadeusza Rutkowskiego przez zespół w składzie: inż. inż. Krzysztof Grabowski, Wiesława Jamróz, Teresa Kasperczyk, Ryszarda Staniszevska-Ziomek, mgr Marian Kornecki z zespołem PP PKZ, dr Ludomir Pawłowski, mgr inż. Krzysztof Gawroński, mgr inż. arch. Ewa Arvay-Podhalańska. Studia powyższe nagrodzone zostały za modelowe opracowanie metodycznych podstaw niezwykle trudnego zagadnienia rewaloryzacji zabytkowych zespołów wiejskich, łącznie z kartami ewidencyjnymi obiektów.

Nagrodę I stopnia otrzymała także dokumentacja konserwatorska opracowana w Warszawskim Oddziale PP Pracowni Konserwacji Zabytków za rezultaty badań na temat: *Tykocin — Wielka Synagoga — malarstwo ścienne*, rozstrzygnięcie oraz wyczerpujące udokumentowanie wielu skomplikowanych problemów zarówno naukowych, jak estetycznych, ze źródłowym, interesującym przebadaniem i przetłumaczeniem na język polski tekstów starohebrajskich. Praca wykonana została przez mgr Marię Rymaszevską, Kalinę Stawicką i Jerzego Suchwałko.

W zakresie muzealnictwa nagrodę I stopnia w dziale prac naukowych otrzymały dwie prace dra Janusza Horzemskiego wykonane w Muzeum Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie: *Badania eksperymentalne nad możliwością zmiany oświetlenia w sali wystawowej geologicznej w Muzeum Tatrzańskim* oraz *Podstawy teoretyczne nowoczesnej ekspozycji w muzeach przyrodniczych jako podstawa organizacji nowoczesnej, reprezentacyjnej wystawy naukowej*. Prace uznano za modelowe, godne upowszechnienia; praca druga po przygotowaniu do druku i opublikowaniu winna stać się poradnikiem wystawiennictwa muzealnego.

Nagrodę I stopnia otrzymała również praca dra inż. Mieczysława Kseniaka, wykonana na Uniwersytecie Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie w Zakładzie Systematyki i Geografii Roślin — Instytucie Biologii, pt. *Parki wiejskie Lubelszczyzny oraz podstawy ich ochrony konserwatorskiej i rewaloryzacji*. Główne walory pracy — to wykorzystanie obszernej literatury przedmiotu, przeprowadzenie badań terenowych i sformułowanie wniosków godnych polecenia służbie konserwatorskiej wojewódzkim konserwatorom przyrody.

Nagrody II stopnia otrzymali: mgr Marian Cwiężek — *Prace konserwatorskie Adolfa Szyszko-Bohusza na Wawelu*, praca magisterska przygotowana na Uniwersytecie im. Mikołaja Kopernika w Instytucie Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa pod kierunkiem doc. dra Jerzego Frycza, nagrodzona za opracowanie przekraczające wymogi stawiane tego typu pracom, wykazanie się dużą umiejętnością syntetycznego ujmowania zjawisk i problemów przy zastosowaniu pełnego aparatu naukowego; doc. dr hab. Józef Kaźmierczyk, mgr Sylwia Wuszkán, mgr Klemens Macewicz — *Studia i materiały do osadnictwa Opolszczyzny wczesnośredniowiecznej*, praca wydana przez Instytut Śląski w Opolu w 1977 r. jako wynik 20-letnich badań archeologicznych na terenie Opolszczyzny, cenne kompendium wiedzy o wczesnośredniowiecznym osadnictwie Opolszczyzny; mgr Jadwiga Teodorowicz-Czerepińska — *Studium historyczno-urbanistyczne Kazimierza Dolnego nad Wisłą*, wykonane w Oddziale Lubelskim PP Pracowni Konserwacji Zabytków, wzorowa, naukowa monografia urbanistyczna miasta, przekraczająca obowiązujące w tym względzie wymogi, będąca próbą poszukiwania nowego modelu studiów PKZ-owskich; mgr inż. arch. Olgierd Sawicki, mgr Teresa Rogowska — *Plan rewaloryzacji — studium metody opracowania*, wytyczne procesu rewaloryzacji opracowane w Warszawskim Oddziale PP Pracowni Konserwacji Zabytków, nagrodzone za uporządkowanie i pogłębienie zagadnień związanych ze sporządzaniem planów rewaloryzacji; mgr Roger Carli — *Opis technologiczne własności niektórych rromańskich i gotyckich zapraw wapiennych na podstawie mikroskopowych badań petrograficznych*, praca magisterska wykonana na Wydziale Konserwacji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, nagrodzona za staranne przeprowadzenie badań metodą, która może stanowić kontynuację prac nad zaprawami budowlanymi oraz uzupełnienie powstającego katalogu zapraw zabytkowych; mgr Andrzej Rudner — *Sposoby przygotowania i właściwości olejów przeznaczonych do malowania na podstawie traktatu Mayerne'a*, praca magisterska wykonana na Uniwersytecie im. Mikołaja Kopernika w Instytucie Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa pod kierunkiem doc. dra Zbigniewa Brochwicza, nagrodzona za przeprowadzenie obszernych i wnikliwych badań fizykochemicznych przy zastosowaniu nowatorskich metod; dr Józef Flik — *Badania techniczne toruńskich portretów mieszczan-skich z połowy XVI w. w Muzeum w Toruniu w świetle badań technologicznych*, praca doktorska opracowana na Uniwersytecie im. Mikołaja Kopernika w Instytucie Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa w Toruniu pod kierunkiem doc. dra Zbigniewa Brochwicza, nagrodzona za wnikliwe opracowanie tematu, oparte na bardzo dobrym przygotowaniu zawodowym i dużym doświadczeniu konserwatorskim.

Nagrody III stopnia otrzymali: dr Anna Mitkowska — *Kalwaria Wambierzycka i założenia kalwaryjne na Śląsku*, praca doktorska wykonana w Instytucie Historii Architektury, Sztuki i Techniki Politech-

niki Wrocławskiej pod kierunkiem doc. dra hab. Edmunda Małachowicza, nagrodzona za uściślenie pojęć, systematyzację zagadnienia, wszechstronne ujęcie tematu i realne propozycje konserwatorskie; mgr Zofia Pociłowska z zespołem — *Kazimierz Dolny — Kamienica Celejowska*, dokumentacja konserwatorska wykonana w Pracowni Rzeźby Warszawskiego Oddziału PP Pracowni Konserwacji Zabytków, nagrodzona za bardzo staranne, wnikliwe, poprzedzone badaniami przygotowanie projektu przywrócenia autentycznej formy rzeźbiarskiej Kamienicy Celejowskiej oraz za sumienne przedstawienie kronikę prac konserwatorskich; dr Tadeusz Rydzek — *Kryminalistyczno-kryminologiczne aspekty kradzieży dóbr kultury w Polsce w latach 1946—1977*, praca doktorska wykonana na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu pod kierunkiem prof. dra Andrzeja Szwarca, nagrodzona za praktyczną przydatność opracowania w zakresie ochrony dóbr kultury dla potrzeb organów ścigania i kontroli; mgr inż. arch. Barbara Wala-szek — *Renesansowa kamieniarka pałacu w Plakowicach k. Lwówka Śląskiego*, praca wykonana na Studium Poddyplomowym Politechniki Warszawskiej pod kierunkiem dra arch. Marii Brykowskiej, nagrodzona za wszechstronność analizy obiektu rzucającej nowe światło na wykonawców, oraz za prawidłowe wnioski konserwatorskie; dr inż. arch. Jan Chałupski — *Obiekty mieszkalne służby dworskiej na Podgórzu Rzeszowskim*, praca doktorska wykonana na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej pod kierunkiem prof. dra Wiktora Zina, nagrodzona za podjęcie ciekawego tematu, opracowanie szczegółowego katalogu ginącego typu architektury mieszkaniowej; dr Ryszard Mazurowski — *Archeologiczne badania powierzchniowe na terenach zbiornika Wielowieś Klasztor na rzece Prośnie*, praca wykonana w Poznańskim Oddziale PP Pracowni Konserwacji Zabytków, nagrodzona za wysokie walory w zakresie dokumentacji wyników badań archeologicznych wraz z praktycznymi wnioskami konserwatorskimi; mgr Anna Kozak — *Technika i technologia dekoracji sgraffitowych na terenie Polski południowej na podstawie wybranych obiektów*, praca dyplomowa wykonana na Wydziale Konserwacji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, nagrodzona za podjęcie i przeprowadzenie w szerokim zakresie sumiennych badań i analiz oraz sformułowanie interesujących wniosków konserwatorskich; mgr Adam Janczy — *Konserwacja i ekspozycja muzealna gotyckiej rzeźby drewnianej polichromowanej — Chrystus Ukrzyżowany z kościoła Św. Marii Magdaleny we Wrocławiu*, praca dyplomowa wykonana na Wydziale Konserwacji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, nagrodzona za rozważne, precyzyjne i zgodne z obowiązującymi wymogami przeprowadzenie konserwacji obiektu; mgr Bożena Wierzbicka — *Działalność Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości w Warszawie w latach 1906—1914, prace konserwatorsko-architektoniczne*, praca magisterska wykonana w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego pod kierunkiem doc. dra hab. Jerzego Kowalczyka, nagrodzona za war-

tościowe wzbogacenie skromnej, jak dotychczas, literatury traktującej o historii konserwatorstwa w Polsce.

Wyróżnienia otrzymały następujące osoby: mgr inż. arch. Stanisław Wiercioch — *Zamek w Fredropolu — badania architektoniczne*, praca wykonana na Studium Poddyplomowym Politechniki Warszawskiej pod kierunkiem dra arch. Jarosława Widawskiego; dr inż. arch. Krystyna Dąbrowska-Budziło — *Ochrona i kształtowanie panoram miast ze szczególnym uwzględnieniem Krakowa*, praca doktorska wykonana w Instytucie Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej pod kierunkiem prof. dra Janusza Bogdanowskiego; inż. arch. Janina Starzewska, mgr Elżbieta Wróblewska, mgr Zofia Bienkowska — *Dwór w Nienadowej — badania historyczno-architektoniczne na obecność polichromii*, dokumentacja wykonana w Pracowni Projektowej PP PKZ w Jarosławiu; mgr Krzysztof Gołębiak — *Metodologiczne problemy archaizacji ekspozycji muzealnej*, praca wykonana w Dziale Muzeów Terenowych Muzeum Narodowego w Poznaniu; mgr Władysław Trawiński — *Prawna ochrona dóbr kultury w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem woj. leszczyńskiego*, praca magisterska napisana na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; mgr Marta Mrozowska — *Próba opracowania metody usuwania cienkich nawarstwień wapiennych i farb klejowych z malowideł ściennych*, praca dyplomowa wykonana na Wydziale Konserwacji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie; mgr Ewa Łuka — *Próby znalezienia optymalnego środka do utrwalania pastel*, praca dyplomowa wykonana na Wydziale Konserwacji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie; mgr Lucyna Rudek — *Technologia i technika średnowiecznych rysunków i pisma wykonanych na pergaminie oraz metody ich identyfikacji*, praca dyplomowa wykonana na Wydziale Konserwacji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie; mgr Tadeusz Kubiak — *Dokumentacja etnograficzna zagrody w Gostyniu*, dokumentacja wykonana w PP Pracowni Konserwacji Zabytków, Oddział w Szczecinie.

W dziale prac projektowo-badawczych nagrodę I stopnia otrzymała mgr inż. arch. Lucyna Czyżniewska za *Studium rewaloryzacji Nieszawy*, wykonane w Toruńskim Oddziale PP Pracowni Konserwacji Zabytków; jest to szczególne i wyjątkowo wnikliwie opracowane studium doliny Wisły w rejonie Nieszawy i Ciechocinka wraz z kompleksowym ujęciem zagadnień ochrony zabytków i krajobrazu.

Nagrody II stopnia: mgr inż. arch. Agnieszka Tratkiewicz — *Studium rewaloryzacji Pińczowa wraz z projektem adaptacji nowego miasta Mirowa*, praca dyplomowa

wykonana w Instytucie Podstaw Rozwoju Architektury pod kierunkiem doc. dr hab. Teresy Zarębskiej, nagrodzona za wszechstronne opracowanie projektu rewaloryzacji historycznego układu przestrzennego; zespół w składzie: mgr inż. Sławomir Gzell, mgr inż. Monika Trochym-Cynke przy współpracy Studenckiego Koła Naukowego na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej oraz mgr Barbara Gutkowska, mgr inż. Stanisław Jaszko — *Studium krajobrazowo-przestrzenne Kalwarii Paclawskiej i Paclawia*, praca wykonana w Zakładzie Projektowania Urbanistycznego Politechniki Warszawskiej pod kierunkiem prof. dra Kazimierza Wejcherta, nagrodzona za trafne ujęcie problemu zagospodarowania przestrzennego zabytkowego układu.

Nagrody III stopnia: mgr inż. arch. Ewa Arvay-Podhalańska, mgr inż. arch. Bogusław Podhalański — *Studium rewaloryzacji i organizacji przestrzennej zabytkowego miasta Pilzna na tle powiązań z rejonem oddziaływania*, praca wykonana na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej w Instytucie Urbanistyki i Planowania Przestrzennego oraz w Instytucie Historii Architektury i Konserwacji Zabytków pod kierunkiem prof. dra Wiktora Zina i doc. dra hab. inż. arch. Tadeusza Bartkowicza, nagrodzona za trafną próbę odpowiedzi na potrzeby społeczno-gospodarcze kraju w zakresie rewaloryzacji małych miast o układzie zabytkowym; mgr inż. arch. Bolesław Beroński — *Wytuczne funkcjonalno-programowe dla zespołu staromiejskiego Bloku Nr 4 w Krakowie*, praca wykonana w Zakładzie Rozwoju i Organizacji Robót przy Zjednoczeniu Budownictwa Komunalnego w Krakowie oraz Miejskim Biurze Projektów, nagrodzona za model syntetycznego ujęcia procesu rewaloryzacji dla potrzeb służby konserwatorskiej; mgr inż. arch. Zofia Gzowska — *Ochrona tradycyjnego krajobrazu kulturowego regionu Kaszub*, praca magisterska wykonana w Instytucie Architektury i Urbanistyki Politechniki Gdańskiej pod kierunkiem prof. dra Jerzego Stankiewicza i mgr inż. arch. Marcina Gawlickiego, nagrodzona za opracowanie konkretnych rozwiązań w zakresie projektowania obiektów turystycznych w powiązaniu z tradycyjnym budownictwem regionu.

Wyróżnienia otrzymały następujące osoby: mgr inż. arch. Maciej Wutzen, mgr inż. arch. Barbara Żywko-Kiersz, mgr inż. Stanisław Sosnowski, mgr inż. arch. Maria Wojtyśiak — *Rewaloryzacja i adaptacja Fortu Legionów Cytadeli Warszawskiej* (praca wykonana w PP Pracowni Konserwacji Zabytków Oddział Zamek); mgr inż. Jan Olizar — *Wstępna koncepcja zagospodarowania parku i wykorzystania obiektów układu historycznego w Sosnowicy* (praca wykonana w Instytucie Kształto-

wania Środowiska w Warszawie); inż. arch. Małgorzata Sackiewicz-Rozbicka — *Tułowice — zagospodarowanie folwarku i adaptacja dworu na cele turystyki* (praca dyplomowa wykonana w Instytucie Podstaw Rozwoju Architektury Politechniki Warszawskiej pod kierunkiem doc. dr hab. Anny Czapskiej).

Jury konkursu przyznało nagrodę honorową za 8 prac projektowych dotyczących adaptacji nie zagospodarowanych obiektów zabytkowej architektury regionu koszańskiego. Były to projekty adaptacji: Bramy Kamiennej w Świdwinie na Muzeum-Izbę Pamięci, pałacu w Wolini na Dom Pracy Twórczej, pałacu w Zaleskiem na Ośrodek Wypoczynku Niedzielnego, kaplicy Św. Gertrudy w Koszalinie na ekspozycję wyrobów rzemiosła artystycznego, piwnic byłego zamku w Złocieńcu na „Winiarnię przy świecach”, wiatraka w Daszewie na Muzeum Sztuki Młynarskiej oraz projekty zagospodarowania przestrzennego Skansenu Rybołówstwa Morskiego w Darłowie i ruin murów obronnych w Białogardzie. Prace te wykonano w Wyższej Szkole Inżynierskiej — Instytucie Budownictwa Lądowego, Zakładzie Podstaw Projektowania pod kierunkiem doc. dr inż. arch. Jadwigi Dunajewskiej i mgr inż. arch. Marii Berlińskiej.

W dziale prac popularnonaukowych nagrodę I stopnia otrzymał kolorowy film *Konserwacja kolumny Zygmunta III Wazy*. Film powstał w Pracowni Konserwacji Zabytków Metalowych Warszawskiego Oddziału PP PKZ, opracowany i zrealizowany przez zespół w składzie: reż. Jerzy Skowroński, mgr Tomasz Nowicki, mgr Krzysztof Lesiak, mgr Marian Lesiak, mgr Andrzej Wawrzeńczak, inż. Elżbieta Skowrońska przy współpracy konsultantów doc. dra Jana Sochy i mgr inż. Sławomira Safarzyńskiego z Instytutu Mechaniki Precyzyjnej w Warszawie.

W tymże dziale nagrodę II stopnia otrzymał mgr Tadeusz Adam Kubiak za *Kurkowe Bractwa Strzeleckie w Wielkopolsce — katalog wystawy*, opublikowany w 1978 r. przez Muzeum Narodowe w Poznaniu-Oddział Historii Miasta Poznania w Ratuszu.

Celem konkursu — jak mówi regulamin — jest zainteresowanie studentów i młodej kadry naukowej problematyką ochrony zabytków i muzealnictwa przez podejmowanie tematów przyczyniających się do rozwoju nauki i popularyzacji w tym zakresie lub dających propozycje konkretnych rozwiązań praktycznych dostosowanych do współczesnych potrzeb.

Po dokonaniu przeglądu nagrodzonych i wyróżnionych prac w 1979 r. należy stwierdzić, że zgodnie z przyjętymi założeniami konkurs przyczynia się do podejmowania tematów z dziedziny ochrony i konserwacji zabytków oraz zagadnień dotyczących muzealnictwa.

Marian Paździór

OCHRONA ZABYTKÓW DREWNIANYCH W 35-LECIE PRL — KONFERENCJA MUZEALNO-KONSERWATORSKA

Konferencja na temat ochrony zabytków drewnianych w 35-lecie PRL rozpoczęła swoje obrady 1 października 1979 r. otwarciem Muzeum Wsi Lubelskiej, poło-

żonego w peryferyjnej dzielnicy Lublina — Sławinek. W konferencji udział wzięli przedstawiciele dziesięciu krajów (ZSRR, Czechosłowacja, NRD, Szwecja, Norwe-

gia, Finlandia, Belgia, RFN, Francja); łącznie było 127 uczestników krajowych i zagranicznych. Główni organizatorzy konferencji — to: Ministerstwo Kultury